

DERDE KAMER

WERKBOEKJE

TEKEN HIER JEZELF

DIT WERKBOEKJE IS VAN:

NAAM .....

KLAS .....

LEEFTIJD .....

WOONPLAATS .....

Hoi!

Wij zijn Max, Sita en Tijn. Wij gaan jou en je klasgenoten alles leren over politiek en democratie.

Nederland is een parlementaire democratie. Dat betekent dat wij allemaal een beetje mogen meebeslissen wie namens ons de wetten en regels maken voor Nederland. Die mensen werken in de Eerste en Tweede Kamer. Zij zijn onze volksvertegenwoordigers.

We begrijpen dat dit best ingewikkeld klinkt allemaal. Maar geen zorgen, wij gaan jullie helpen.

Bekijk de video's en ga aan de slag met de opdrachten in dit werkboek. Dan weet je aan het einde precies hoe het zit!

Veel plezier en succes!

Groeten, MAX SITA TIJN

1

Pagina 6

Wie is de baas?

1. Woordenmix
2. Wat betekent democratie?
3. Wat doet een Tweede Kamerlid?
4. De schatkist van Nederland
5. Verschil tussen de Eerste en Tweede Kamer

2

Pagina 12

Van plan naar wet

1. Van probleem naar oplossing
2. Jullie eigen wetsvoorstel
3. Stemmen
4. Debatteren
5. Politieke power!

3

Pagina 18

Verkiezingen

1. Iedere stem telt
2. Jouw politieke standpunten
3. Een politieke partij oprichten
4. Een regeerakkoord schrijven

4

Pagina 24

Invloed uitoefenen

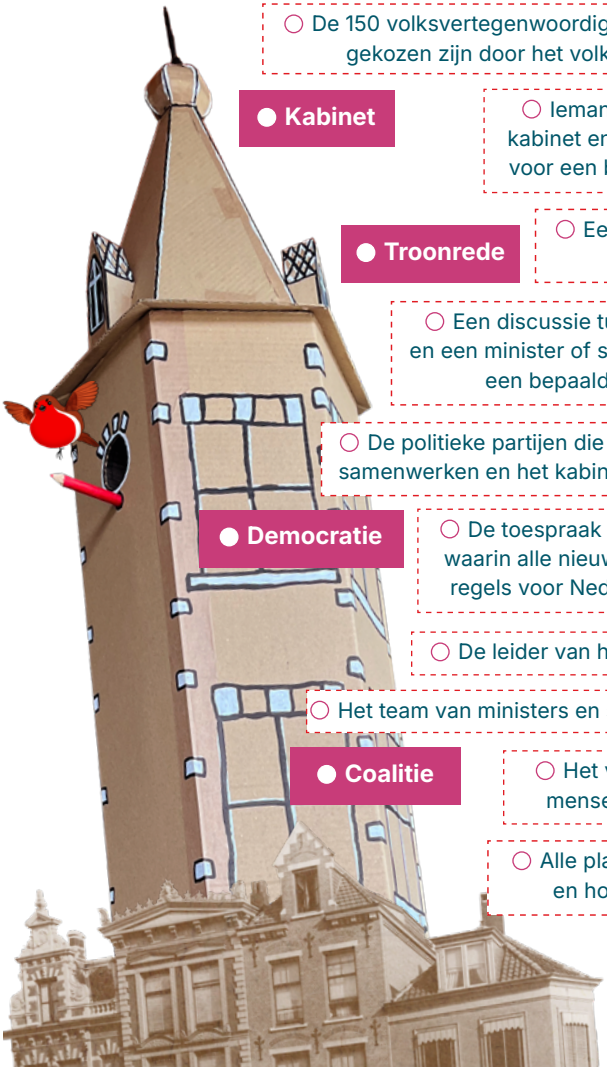
1. Hoe oefen je invloed uit?
2. Kom in actie
3. Naar de rechter stappen
4. Is het echt of is het nep?

1 WIE IS DE BAAS ?

Opdracht 1 Woordenmix

Oeps! Max heeft zijn spiekbriefjes laten vallen.
Help jij hem weer met sorteren?

- ● Politiek
- ○ De 150 volksvertegenwoordigers die gekozen zijn door het volk.
- ● Minister-president
- ● Kabinet
- ○ Iemand die lid is van het kabinet en verantwoordelijk is voor een bepaald onderwerp.
- ● Troonrede
- ○ Een regel die voor iedereen in Nederland geldt.
- ○ Een discussie tussen Kamerleden en een minister of staatssecretaris over een bepaald onderwerp.
- ● Minister
- ○ De politieke partijen die met elkaar samenwerken en het kabinet vormen.
- ● Tweede Kamer
- ● Democratie
- ○ De toespraak van de Koning waarin alle nieuwe plannen en regels voor Nederland staan.
- ● Debat
- ○ De leider van het kabinet.
- ○ Het team van ministers en staatssecretarissen.
- ● Wet
- ● Coalitie
- ○ Het volk is de baas en mag kiezen welke mensen de politieke beslissingen nemen.
- ○ Alle plannen en regels voor een land en hoe we daar over beslissen.

Opdracht 2 Wat betekent democratie?

Alle Nederlanders van 18 jaar of ouder mogen meebeslissen over plannen en regels voor het land. Iedereen is dus een klein beetje de baas. Dat heet: democratie.

2a Bekijk de volgende rijtjes met woorden. Welk woord hoort er volgens jou niet bij? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

rijtje 1	rijtje 2
DEMOCRATIE	RECHTERS
VOLK	MINISTERS
VERKIEZINGEN	WETTEN MAKEN
POLITIEK	TWEEDE KAMER
PARTIJEN	DEBAT

_____ hoort er niet bij in rijtje 1.

De andere begrippen horen bij elkaar, want

_____

_____

_____ hoort er niet bij in rijtje 2.

De andere begrippen horen bij elkaar, want

_____

_____

2b Bespreek met je klasgenoot. Hadden jullie hetzelfde ingevuld? En zo nee, wat heeft jouw klasgenoot anders ingevuld?

Opdracht 3 Wat doet een Tweede Kamerlid?

Tweede Kamerleden vergaderen op dinsdag, woensdag en donderdag. Op dinsdag kunnen Kamerleden vragen stellen aan een minister tijdens het vragenuurtje om 14.00 uur. Daarna zijn er stemmingen. Of Kamerleden voor of tegen de plannen en wetten gaan stemmen, hebben ze 's ochtends al besloten tijdens de fractievergadering. Dat is een vergadering van alle Kamerleden die bij dezelfde politieke partij horen. Als de stemmingen klaar zijn, staan er vaak journalisten op de gang te wachten om vragen te stellen aan de Kamerleden.

Tussendoor en op dagen dat er niet vergaderd wordt, gaan Kamerleden op bezoek bij mensen in het land. Ze luisteren en vragen veel, zodat ze weten wat er wel en niet goed gaat. Soms gaat dat ook in de avond door!

3a Oeps! Er is koffie over de agenda van dit Tweede Kamerlid gevallen.

Kun jij de agenda weer compleet maken?

DINSDAG

08.30 uur	**A Mailtjes beantwoorden**
10.00 uur	
12.30 uur	
14.00 uur	
15.00 uur	
16.00 uur	
19.00 uur	

AFSPRAKEN

B Interview met journalist Marleen de Rooy.

C Vragen stellen aan de minister van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap.

D Stemmen over een salarisverhoging voor leraren.

E Fractievergadering.

F Pizza eten met bezorgde ouders van Stichting 'Elke Dag Dezelfde Leerkracht'.

G Lunch met leraren van basisschool de Springplank.

3b **Met welke mensen kan dit Tweede Kamerlid ook nog praten over het lerarentekort op basisscholen?**

Opdracht 4 De schatkist van Nederland

Op Prinsjesdag spreekt de Koning de Troonrede uit. Daarin staan alle nieuwe plannen voor Nederland. Maar plannen kosten geld. Stel, op de bankrekening van Nederland staat ieder jaar ongeveer 45 miljard euro. Dat lijkt veel, maar er moet ook veel van betaald worden. Er moeten dus keuzes gemaakt worden, want niet alles kan!

Daarom is er op Prinsjesdag nog iets belangrijks, namelijk het koffertje van de minister van Financiën. In het koffertje zit de Rijksbegroting en de Miljoenennota. Daar staat in hoe het geld verdeeld gaat worden.

4a Hoe zou jij zelf die 45 miljard euro verdelen? Je mag er ook voor kiezen om aan sommige dingen géén geld uit te geven.

Gezondheid	€	.....	miljard euro
Het leger en de politie	€	.....	miljard euro
Natuur en klimaat	€	.....	miljard euro
Sport en cultuur	€	.....	miljard euro
Landbouw	€	.....	miljard euro
Hulp voor arme landen	€	.....	miljard euro
Vervoer	€	.....	miljard euro
Onderwijs	€	.....	miljard euro
Sociale zaken	€	.....	miljard euro
.....	€	.....	miljard euro
.....	€	.....	miljard euro
Totaal	€	**45**	miljard euro

PS In het echt kosten alle plannen 10 keer zo veel!

4b **Aan welke twee onderwerpen heb je het meeste geld gegeven? Leg uit waarom.**

1

2

4c **In een democratie houd je rekening met elkaar. Jij en je klasgenoot zijn nu de volksvertegenwoordigers. Vergelijk hoe jullie bij opdracht a het geld hebben verdeeld. Verdeel daarna het geld opnieuw, maar nu samen.**

Stel je voor dat je dit met 18 miljoen mensen moet doen! Best handig dus, dat we volksvertegen-woordigers hebben!

Gezondheid	€		miljard euro
Het leger en de politie	€		miljard euro
Natuur en klimaat	€		miljard euro
Sport en cultuur	€		miljard euro
Landbouw	€		miljard euro
Hulp voor arme landen	€		miljard euro
Vervoer	€		miljard euro
Onderwijs	€		miljard euro
Sociale zaken	€		miljard euro
	€		miljard euro
	€		miljard euro
Totaal	€	45	miljard euro

4d **Goed gedaan! Hoe hebben jullie ervoor gezorgd dat jullie beiden tevreden zijn?**

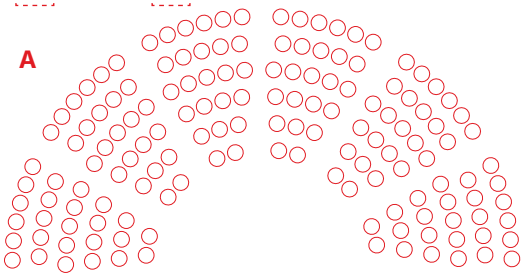
Opdracht 5 Verschil tussen de Eerste en Tweede Kamer

In Nederland is er ook een Eerste Kamer. Daarin zitten de Eerste Kamerleden. Eerste Kamerleden zijn ook volksvertegenwoordigers en net als Tweede Kamerleden controleren zij of de plannen en regels van de ministers goed zijn.

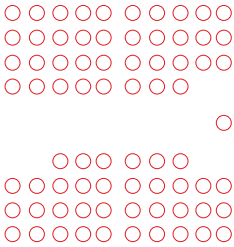
5a Kruis hieronder aan wat bij de Eerste of de Tweede Kamer hoort.

De Eerste Kamer...	De Tweede Kamer...	
☐	☐	... mag nieuwe wetten bedenken, wetten aanpassen en wetten goedkeuren of afkeuren
☐	☐	... mag alleen wetten goedkeuren of afkeuren
☐	☐	... heeft 150 leden
☐	☐	... heeft 75 leden
☐	☐	... wordt direct gekozen door het volk
☐	☐	... wordt indirect gekozen door Provinciale Staten
☐	☐	... hoort bij plattegrond **A**
☐	☐	... hoort bij plattegrond **B**

A

B

5b Hoeveel stemmen zijn er nodig voor een meerderheid in de Tweede Kamer? En hoeveel in de Eerste Kamer?

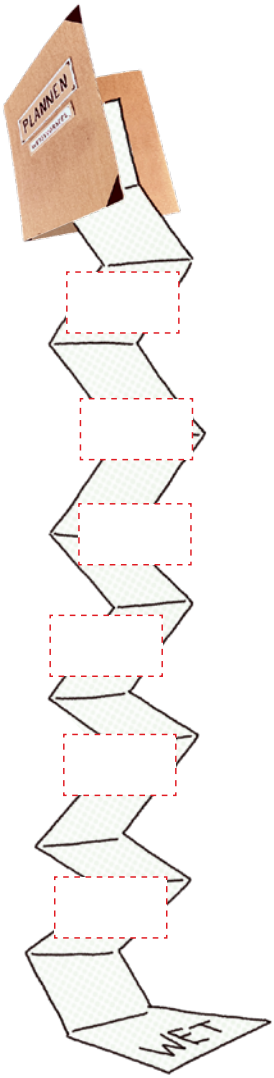
5c Hoe noem je de partijen die samenwerken in het kabinet?

5d En hoe noem je de partijen die dan over blijven?

2 VAN PLAN NAAR WET

Opdracht 1 Van probleem naar oplossing

Hoe wordt een plan een wet? Zet de stappen in de juiste volgorde.

A De Eerste Kamer stemt over het plan
Pas als de Tweede Kamer het plan heeft goedgekeurd, gaat de Eerste Kamer het plan bespreken en erover stemmen. Past het wel bij de andere wetten die er al zijn?

B De minister gaat de wet uitvoeren
Nu begint het pas echt: de minister moet ervoor gaan zorgen dat kinderen jonger dan 14 jaar geen smartphones meer hebben.

C De Koning en de minister zetten een handtekening
Als ook de Eerste Kamer akkoord is, moeten de Koning en de minister hun handtekening zetten. Daarna wordt de wet gepubliceerd in het Staatsblad.

D De Tweede Kamer stemt over het plan
Het plan wordt besproken in de vergadering. Moet hier wel een wet voor komen? Of mogen ouders dat zelf beslissen? En hoe controleer je of een kind smartphone heeft?

E De minister bedenkt een plan om mobiele telefoons tot 14 jaar te verbieden
De minister bespreekt het plan in de ministerraad. Dit is een wekelijkse vergadering met alle ministers.

F Er is een probleem
Veel kinderen vinden dat ze verslaafd zijn aan hun smartphone. Ook hebben veel kinderen slaapproblemen en moeite met concentreren. Sommige kinderen worden bijziend.

Opdracht 2 Jullie eigen wetsvoorstel

Tweede Kamerleden mogen zelf ook wetsvoorstellen maken. Dat doen ze meestal samen met een paar andere Kamerleden. Dat gaan jullie ook doen.

Ik werk samen met:

2a Het probleem

Bijvoorbeeld: er is te veel armoede in Nederland of er ligt te veel plastic op straat.

Waarom is dit belangrijk? Leg uit.

2b Jullie wetsvoorstel

Wat is jullie plan om dit probleem op te lossen?

Wie zullen vooral blij zijn met jullie wetsvoorstel?

En wie zullen minder blij zijn met jullie wetsvoorstel?

2c Hoe werkt de wet?

De minister moet zorgen dat een wet wordt uitgevoerd.
Wat moet de minister doen om ervoor te zorgen dat jullie wet werkt?

Wat hopen jullie dat er door deze wet gaat veranderen?

2d Hoe heet jullie wetsvoorstel?

(Bijvoorbeeld: De Wet Tegen Pesten, De Schone Straat Wet,
De Telefoon-op-school-regel)

Opdracht 3 Stemmen

Schrijf twee argumenten op waarom de klas vóór jullie wetsvoorstel moet stemmen:

1

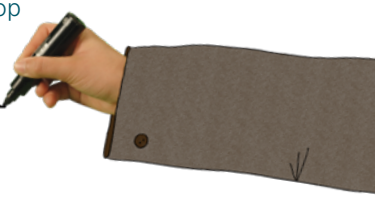
2

Dit wetsvoorstel kreeg de meeste stemmen:

Opdracht 4 Debatteren

Jullie gaan straks met de klas debatteren over het wetsvoorstel dat bij de vorige opdracht is gekozen.

Elk groepje gaat zich voorbereiden. Jullie krijgen te horen of jullie vóór het wetsvoorstel zijn of juist tegen. Het kan dus zijn dat dit anders is dan je eigen mening. Schrijf zoveel mogelijk argumenten op die jullie kunnen gebruiken tijdens het debat.

Belangrijke regels voor het debat:

- Behandel elkaar met respect.
- Laat elkaar uitspreken en luister goed naar elkaar.
- Probeer in te gaan op wat de ander zegt en reageer dan met een tegenargument.

4a Voorbereiding

Wij zijn **VOOR / TEGEN** het wetsvoorstel. **Welke argumenten gaan jullie gebruiken?**

1

2

3

Welke argumenten zal 'de tegenpartij' straks gebruiken?

1

2

Hoe kunnen jullie weer op die argumenten reageren?

1

2

4b Het debat

Verdedig je standpunt. Houd je aan de regels voor het debat.

4c Stemming

Wat vinden jullie het beste voor Nederland?

Ik ga **VOOR / TEGEN** het wetsvoorstel stemmen.

Opdracht 5 Politieke power!

Tweede Kamerleden proberen plannen en wetten beter te maken en controleren of de ministers en staatssecretarissen in het kabinet hun werk goed doen. Om dat goed te kunnen doen, hebben Tweede Kamerleden een aantal rechten.

Hieronder zie je verschillende uitspraken van Kamerleden.
Verbind elke uitspraak met het juiste recht.

○ **"Onze partij vindt dierenwelzijn heel belangrijk. We willen dat iedereen die een hond neemt een puppy-cursus moet doen. Hier is nog geen wet voor. Daarom gaan wij zelf een wetsvoorstel maken."**

○ **Recht van initiatief**
Zelf een wetsvoorstel maken.

○ **Recht van amendement**
Een wetsvoorstel van de minister aanpassen.

○ **Vragenrecht**
Vragen stellen aan de minister of staatssecretaris.

○ **"Tijdens de jaarwisseling zijn agenten en andere hulpverleners aangevallen met vuurwerk. Onze partij wil dat de minister in de Tweede Kamer komt uitleggen hoe dit heeft kunnen gebeuren. "**

○ **"Onze partij vindt het voorstel voor een smartphone-verbod goed, maar de leeftijdsgrens is te laag. We willen dan ook het wetsvoorstel aanpassenen en de leeftijd verhogen naar 16 jaar."**

3 VERKIEZINGEN

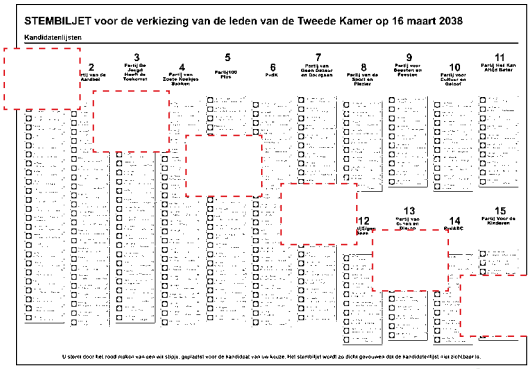
Opdracht 1 Iedere stem telt

Eén van de belangrijkste kenmerken van een democratie is dat er verkiezingen worden georganiseerd.

1a Leg uit waarom verkiezingen zo belangrijk zijn:

1b Weet jij hoe je moet stemmen voor de verkiezing van de Tweede Kamer? Zet de stappen A tot en met F in de goede volgorde.

Je bent 18 jaar of ouder, je hebt een Nederlands paspoort en er komt binnenkort een verkiezing aan.

STEMBILJET voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer op 16 maart 2038

Kandidatenlijsten

2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

U stemt door het rood potlood van een wit stipje, geplaatst voor de kandidaat van uw keuze. Het stembiljet wordt zo dicht gevouwen dat de kandidatenlijst niet zichtbaar is.

A Op verkiezingsdag ga je naar een stembureau bij jou in de buurt.

B Je vouwt het stembiljet op en doet hem in de stembus.

C Je krijgt een stembiljet.

D Je krijgt een stempas in de brievenbus.

E Je gaat het stemhokje in. Je kleurt het rondje rood voor de kandidaat op wie jij wilt stemmen.

F Je identiteitskaart, paspoort of rijbewijs wordt gecontroleerd.

Gefeliciteerd, je hebt gestemd! Volg jij vanavond ook het nieuws over de uitslag?

Opdracht 2 Jouw politieke standpunten

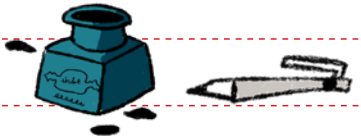
In een democratie kun je ook zelf volksvertegenwoordiger worden. Bijvoorbeeld in jouw gemeente, Provinciale Staten, de Eerste Kamer, het Europees Parlement en natuurlijk: de Tweede Kamer. Het is dan belangrijk dat je goede plannen hebt. Die plannen noem je standpunten. En je moet jouw standpunten goed kunnen uitleggen. Anders gaat niemand op je stemmen!

Stel dat jij Tweede Kamerlid bent. Wat zouden dan jouw drie belangrijkste standpunten zijn? Schrijf ook op waarom.

Bijvoorbeeld: zwemles moet gratis worden voor kinderen.

Mijn **eerste** standpunt is:

Mijn **tweede** standpunt is:

Mijn **derde** standpunt is:

Opdracht 3 Een politieke partij oprichten

Goed zo! Je hebt standpunten bedacht die jij belangrijk vindt. Maar in je eentje kom je niet ver in de politiek. Als je Tweede Kamerlid wilt worden, moet je je bij een politieke partij aansluiten die dezelfde dingen wil als jij. Of je kunt zelf een partij oprichten!

3a Zoek 3 of 4 klasgenoten met ongeveer dezelfde standpunten als jij. Jullie gaan samen een nieuwe politieke partij oprichten.

Ik richt mijn politieke partij op samen met:

3b Elke politieke partij heeft een verkiezingsprogramma. Daarin staan alle plannen van de partij en waarom ze die plannen belangrijk vinden. Wat wordt jullie verkiezingsprogramma? Jullie moeten het over 3 standpunten eens worden. Schrijf bij elk standpunt ook op waarom jullie partij dat wil.

Ons **eerste** standpunt is:

Ons **tweede** standpunt is:

Ons **derde** standpunt is:

3c Mooi, jullie verkiezingsprogramma is klaar. Nu hebben jullie nog een naam en een slogan nodig.

De **naam** van onze partij is:

De **slogan** van onze partij is:

Bijvoorbeeld GRATIS LEREN ZWEMMEN?
DAN MOET JE OP ONS STEMMEN!

3d Als je op wilt vallen, is een verkiezingsposter ook belangrijk. Die gaan jullie nu maken! Pak tekenpapier en maak de poster. Zorg dat jullie partijnaam en slogan erop staan. En je moet op de poster ook zien wat jullie partij belangrijk vindt.

3e Bekijk de posters van de andere partijen.

Opdracht 4 Een regeerakkoord schrijven

Na de verkiezingen heeft de grootste partij meestal geen meerderheid. Daarom moeten politieke partijen onderhandelen. Dat onderhandelen noem je 'formeren'. Ze kijken dan of het lukt om plannen te maken waar ze het samen over eens zijn. Als je onderhandelt, krijg je nooit helemaal je zin. Maar als het lukt om het eens te worden, kun je samen gaan regeren! De coalitiepartijen schrijven dan een gezamenlijk plan: het regeerakkoord.

De standpunten

A De overheid moet sneller huizen bouwen, ook als dat ten koste gaat van natuur.

B Daders van 16 of 17 jaar oud moeten net zo zwaar gestraft worden als volwassen daders.

C Er moet meer geld naar de jeugdzorg.

D Dieren moeten meer rechten krijgen.

E Er moeten meer windmolens gebouwd worden in Nederland.

F De belasting op producten met veel suiker of vet moet omhoog.

G We moeten minder vliegen om het klimaat te helpen.

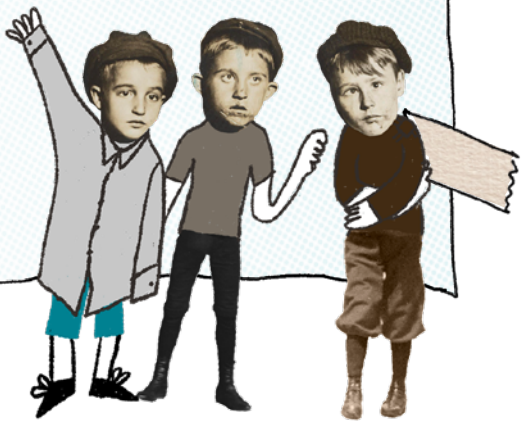
H Het beledigen van een god of van heilige personen moet verboden worden.

I De hoogte van een verkeersboete moet afhankelijk zijn van je inkomen.

J Mensen die naar Nederland vluchten voor een oorlog moeten weer terug als die oorlog voorbij is.

K Geen sociale media meer voor kinderen tot 15 jaar.

L Er moet meer geld naar arme landen om de mensen daar te helpen.

4a Ga met jouw partij overleggen. Zorg ervoor dat niemand meeluistert. Kies 3 standpunten uit de lijst. Vul deze aan met 3 van jullie eigen standpunten uit opdracht 3b. Nu hebben jullie 6 standpunten.

Zet het belangrijkste standpunt bovenaan en het minst belangrijke onderaan. Voor het belangrijkste standpunt kunnen jullie 6 punten verdienen en voor het minst belangrijke standpunt krijgen jullie 1 punt.

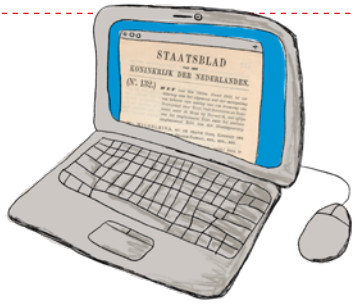
Onze top-6

Standpunt	Punten
1	**6**
2	**5**
3	**4**
4	**3**
5	**2**
6	**1**

4b Nu gaan jullie onderhandelen met een andere partij. Jullie doel is om zoveel mogelijk standpunten van jullie geheime lijst in het regeerakkoord te krijgen. Het liefst willen jullie de belangrijkste punten. Want voor ieder standpunt dat in het regeerakkoord belandt, krijg je het aantal punten dat in de tabel hierboven staat.

Ons regeerakkoord

1	
2	
3	
4	
5	
6	

4c Hebben jullie goed onderhandeld?

Wij hebben ____ punten gehaald.

4 INVLOED UITOEFENEN

Opdracht 1 Hoe oefen je invloed uit?

Soms neemt de Tweede Kamer een besluit waar je het niet mee eens bent. Of er is een probleem waar de gemeente volgens jou iets aan moet doen. Wat kun je dan doen?

Ga demonstreren
Ga de straat op met een kartonnen bord waarop staat wat jij vindt.

Ga zelf iets doen
Ruim bijvoorbeeld afval op of kook voor je zieke buurvrouw.

Zoek contact met iemand in de politiek
Stuur een bericht naar Tweede Kamerleden of gemeenteraadsleden.

Ga bij een actiegroep of politieke (jongeren)partij
De meeste politieke partijen hebben ook een jongerenafdeling.

Zoek media-aandacht
Laat je mening horen via de krant of televisie.

Stap naar de rechter
Want ook de mensen in de politiek moeten zich aan de wet houden.

Vertoon burgerlijke ongehoorzaamheid
Vraag aandacht voor een probleem door iets te doen wat eigenlijk niet mag.

Start een burgerinitiatief
Verzamel 40.000 handtekeningen van mensen die hetzelfde willen.

1a **Lees de voorbeelden en bedenk welke manier jij zou kiezen om invloed uit te oefenen. Er is geen goed of fout.**

1. De minister wil smartphones verbieden voor kinderen onder de 14 jaar. Je bent het hier niet mee eens. Wat zou je doen?

Ik zou:

2. Je vindt dat de wachtlijsten voor sportclubs te lang zijn. Wat zou je doen?

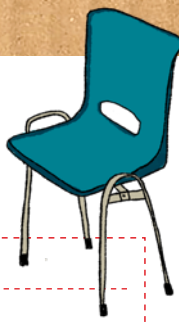
Ik zou:

3. Je vindt dat auto's in de buurt van scholen te hard rijden. Wat zou je doen?

Ik zou:

1b Als je in Nederland 18 jaar wordt, dan komt er nog een extra manier bij waarop je invloed kunt uitoefenen. Een hele belangrijke. Weet jij welke dat is?
Schrijf hem hieronder op en leg ook uit hoe je hiermee invloed hebt.

Opdracht 2 Kom in actie

2a Wat gaat er volgens jou niet goed in jouw stad of dorp?

2b Op welke manier zou je daar invloed op kunnen uitoefenen? Leg uit waarom.

2c Zijn er andere acties waar je over hebt gehoord?
Dat kan van alles zijn: meehelpen in het verpleeghuis of de buurt opruimen.

2d Welke actie vind jij goed en waar zou je aan mee willen doen?

Opdracht 3 Naar de rechter stappen

Nederland is een democratische rechtsstaat. Dat betekent dat iedereen zich aan de wet moet houden. Dat geldt voor grote en kleine bedrijven, maar ook voor de Koning en de mensen in de politiek!

Soms bepalen de mensen in de politiek dingen die volgens jou tegen de wet ingaan. Als je daar iets tegen wilt doen, kun je naar de rechter. Naar de rechter stappen is ook een manier van invloed uitoefenen. De rechter kan de mensen in de politiek dan terechtwijzen.

In Nederland is de macht verdeeld in drieën. De wetgevende macht, de uitvoerende macht én de rechtsprekende macht. Zo komt er nooit te veel macht bij één persoon of één groep te liggen. Want wie te veel macht heeft, gaat die macht vaak misbruiken.

Die verdeling van de macht noemen we met een moeilijk woord de **trias politica**.

3a Trek een lijn tussen de groep en de juiste macht.

Ministers ○	○ **wetgevende macht**: de mensen die bepalen wat de wetten zijn
Rechters ○	○ **uitvoerende macht**: de mensen die de wetten uitvoeren
Eerste en Tweede Kamerleden ○	○ **rechtsprekende macht**: de mensen die rechtspreken

Deze drie machten zijn van elkaar gescheiden. Een minister mag niet tegelijk rechter zijn. Want als jij vindt dat de minister zich niet aan de wet houdt, dan zou het gek zijn als de minister óók rechter is en mag bepalen of jij gelijk hebt.

3b Welke woorden passen er bij het begrip democratische rechtsstaat? Omcirkel ze.

NOS JEUGDJOURNAAL - 6 FEBRUARI 2026

Politici: ‘TikTok is te verslavend, kan een grote boete krijgen’

TIkTok is zo verslavend dat het de Europese regels overtreedt. Dat zeggen politici van de Europese Unie. Zij doen al twee jaar onderzoek naar de Chinese app.

Volgens de onderzoekers is TikTok expres gebouwd om zo verslavend mogelijk te zijn. De app is zo ontworpen dat je eindeloos blijft scrollen. En als je je telefoon even weglegt, krijg je pushmeldingen zodat je toch weer gaat scrollen.

De onderzoekers vinden de app gevaarlijk voor de gezondheid van mensen. En al helemaal voor kinderen. Als TikTok niet gauw dingen gaat veranderen, kan het bedrijf een flinke boete krijgen van miljarden euro’s.

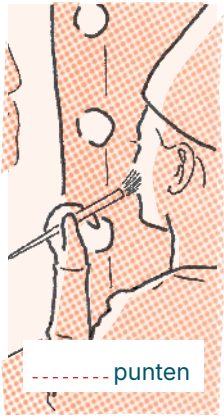
NIEUWSPAAL - BARBARA KOEVENS - 27 JUNI 2025

Eindmusical groep 8 steeds professioneler: “Alles moet kloppen”

Al jaren is de afscheidsmusical voor groep 8 van de basisschool een traditie. Maar het niveau is de laatste jaren wel enorm gestegen. “Licht, geluid, de kostuums, alles moet kloppen”, zegt onderwijzer Paul Hofschalk van de openbare basisschool de Boterbloem.

“Ouders gaan er onterecht vanuit dat hun kinderen zomaar mee mogen doen aan de musical van groep 8. Nou, niet dus. De tijd dat een groep volslagen talentloze kinderen in de gymzaal ongeïnspireerd hun teksten mogen opdreunen hebben we gehad. Tegenwoordig ligt de lat echt hoger”, zegt de leerkracht.

Voor de musical heeft Hofschalk heel wat kinderen zien afvallen. “Ze deden niet genoeg hun best, misten uit-straling en nuance of konden simpelweg de druk niet aan. Als je het niet kunt, red je het niet in de basisschoolmusical.”

DE VOLKSKRANT - ALEID TRUIJENS - 3 FEBRUARI 2025

Aan de doorstroomtoets én de schooladviezen mankeert veel, er is één hoofdschuldige.

Er mankeert van alles aan die doorstroomtoets. En aan het schooladvies en aan pushy ouders die bijlesbureaus inschakelen. Aan de ratrace die ons onderwijs is. Maar de schuldige, de veroorzaker van al deze ellende, is het systeem van vroege selectie.

Het akelige circus van toetsen, onder- en overadvisering is ontstaan door een wreed, determinerend systeem waarin kinderen van 11 worden gesorteerd en in laatjes gestopt waar ze moeilijk uitkomen. Van dit systeem moeten we echt af, zoals de Onderwijsraad in 2012 adviseerde.

Op naar een flexibel stelsel dat uitgaat van mogelijkheden, niet van beperkingen, zoals alle landen met goed presterend onderwijs kennen. Helaas werd de eerste stap daartoe, een meerjarige brugklas, door dit kabinet al ontmoedigd.

Opdracht 4 Is het echt of is het nep?

Persvrijheid is heel belangrijk in een democratie.

Journalisten stellen kritische vragen. Dat doen ze om te controleren of politici hun werk wel goed doen. Als er iets niet goed gaat in de politiek, dan schrijven journalisten erover in de krant of komt het op het journaal. Zo kunnen ze invloed uitoefenen op wat er gebeurt in het land.

4a Journalisten worden daarom ook wel de waakhond van de democratie genoemd. Leg uit wat daarmee wordt bedoeld.

4b Nieuws is overal, maar niet alles is even betrouwbaar. Iedereen kan zo maar een bericht online zetten. Gebruik de checklist en kijk of de hiernaast staande artikelen betrouwbaar zijn. Geef ieder artikel punten.

Checklist

Wat is de inhoud van het bericht?

- Staan er feiten in het bericht? **+1 punt**
- Worden er verschillende meningen gegeven? **+1 punt**
- Is het bericht overdreven of veel te spannend geschreven? **-1 punt**

Waarom is het bericht geschreven?

- Is het bericht geschreven om geld te verdienen? **-1 punt**
- Probeert de schrijver om je mening te beïnvloeden? **-1 punt**
- Probeert de schrijver om je boos te maken? Of juist blij? **-1 punt**

Wat is de bron van het bericht?

- Is de schrijver een journalist? **+1 punt**
- Schrijven andere kranten of nieuwswebsites over hetzelfde onderwerp? **+1 punt**
- Zijn de bronnen die in het nieuwsbericht worden genoemd betrouwbaar? **+1 punt**

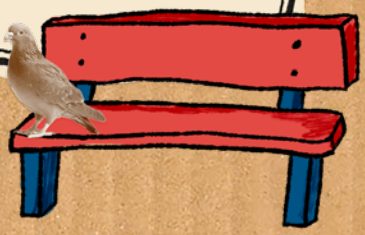

TROON
BOUWPLAAT
A
B
C
D
E
A1
Knip alle onderdelen uit, vouw ze op de stippellijnen en plak ze in elkaar.
GELDKIST
BOUWPLAAT
A9
A1
A2
A3
A4
A5
A6
A7
A8
Knip alle onderdelen uit, vouw ze op de stippellijnen en plak ze in elkaar.
VLAG
BOUWPLAAT
A
B
B1
C
Knip alle onderdelen uit, vouw de rhuzi om een potlood en plak ze in elkaar.
THORBECKE
ALETTA
Knip alle delen uit, vouw de statiefjes op de vouwlijnen en plak ze vast op de schierkant

COLOFON

De Derde Kamer der Staten-Generaal is een initiatief van de Eerste Kamer en de Tweede Kamer, in samenwerking met ProDemos - Huis voor democratie en rechtsstaat. Voor vragen en opmerkingen: mail, bel of schrijf de redactie.

Redactie Derde Kamer der Staten-Generaal
Hofweg 1h
2511 AA Den Haag
070-7570200
redactie@derdekamer.nl

ProDemos heeft geprobeerd alle rechthebbenden van beeldmateriaal te achterhalen. Het volledig overzicht van gebruikte beelden vind je op derdekamer.nl.

Derde Kamer

Eerste Kamer
der Staten-Generaal

Tweede Kamer
DER STATEN-GENERAAL

ProDemos
Huis voor democratie en rechtsstaat